

POGLAVLJE

5

OpenOffice.org 2 - Draw

PETO POGLAVLJE OVE KNJIGE BAVI SE DRAWOM, PROGRAMOM ZA CRTANJE KOJI ĆE VAM OMOGUĆITI DA NACRTATE SVE ŠTO ZAMISLITE, OD JEDNOSTAVNIH GEOMETRIJSKIH OBLIKA, PA SVE DO SLOŽENIH CRTEŽA SA PRELIVIMA, BOJAMA, TEKSTOVIMA, ŠARAMA I DRUGIM SPECIJALnim EFEKTIMA.

PRVO ĆETE SE UPOZNATI SA RADnim OKRUŽENJEM I INTERFEJSOM DRAWA, A ZATIM ĆETE NAUČITI OSNOVNE I NAPREDNE TEHNIKE RADA U OVOM ELEMENTARNOM PROGRAMU ZA CRTANJE.

OpenOffice.org 2

Draw

OpenOffice.org Draw program vam omogućuje da kreirate jednostavne i (relativno) složene crteže i da ih eksportujete u veliki broj standardnih grafičkih formata, kao što su BMP, GIF, JPG i PNG. Takođe u Draw dokument možete da ubacujete i tabele, grafikone i druge objekte koje ste kreirali u drugim programima OpenOffice.org-a.

NAPOMENA

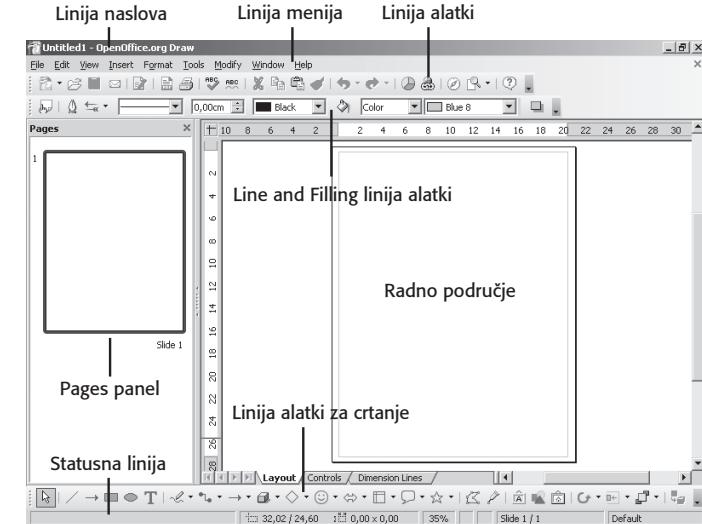
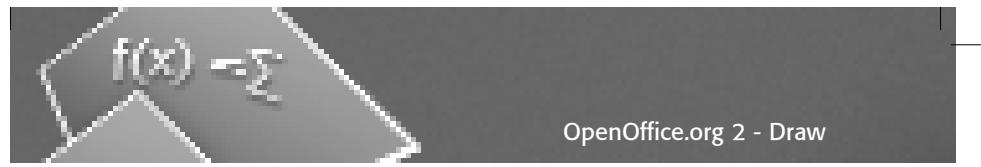
Ubacivanje slika, tabela i grafikona nećemo posebno opisati u ovom poglavlju knjige, pošto su opcije za rad sa njima identične opcijama opisanim u poglavlju o Impress-u. Ako želite u Draw-u da radite sa nekim od ovih elemenata, pratite korake iz prethodnog poglavlja.

Pomoću Draw programa možete od pravih i krivih linija da kreirate vektorske grafike i 3D objekte kao što su kupa, lopta, valjak. U njemu ćete naći i mnoštvo alatki za modifikovanje i editovanje crteža, a za lakše poravnjanje objekata možete da upotrebite vodice ili mrežu.

Pored toga što možete da kreirate sopstvene oblike, Draw vam nudi opciju Gallery pomoću koje možete da izaberete i ubacite u dokument neku od predefinisanih slika, animacija, zvukova i drugih objekata koji dolaze sa Draw-om.

Da biste otvorili Draw, u Start meniju izaberite Programs → OpenOffice.org 2 → OpenOffice.org Draw. Otvoriće se prozor Draw programa koji se sastoji od sledećih elemenata:

- Linija naslova - Prikazuje ime programa.
- Linija menija - Sadrži dostupne menije sa komandama za izvršavanje različitih zadataka.
- Linija alatki - Sadrži dugmad alatki za izvršavanje različitih zadataka u programu.
- Radni prostor - Prikazuje dokument na kom radite.
- Pages panel - Nalazi se duž leve ivice prozora dokumenta i prikazuje umanjene prikaze stranica dokumenta, što znatno olakšava prebacivanje sa jedne stranice na drugu i njihovo selektovanje.
- Linija alatki za crtanje - Koristi se za ubacivanje i formatiranje objekata u dokumentu, kao što su tekst, grafika i slike.
- Statusna linija - Prikazuje informacije o aktuelnom dokumentu.
- Line and Filling linija alatki - Služi za brzu promenu boje ispune i konture objekta.

Slika. Radno okruženje Drawa.

Otvaranje novog dokumenta

Da biste otvorili novi dokument u Draw-u, u liniji menija izaberite komandu File→New→Drawing. Novi dokument će se otvoriti u radnom području Draw-a i imaće samo jednu stranicu.

Kreiranje višestraničnog dokumenta

Svaki novi dokument koji otvorite imaće samo jednu stranicu koja se zove slajd (Slide). Naravno, vaš dokument može da ima i više od jedne stranice. Novu stranicu možete da ubacite u dokument tako što ćete u liniji menija izabrati komandu Insert→Slide. Istog trenutka umanjeni prikaz nove stranice će se pojaviti u Pages panelu.

Da biste izabrali bilo koju stranicu višestraničnog dokumenta, treba samo da kliknete na njen umanjeni prikaz u Pages panelu i stranica će se otvoriti u radnom području. Možete da menjate redosled stranica tako što ćete kliknuti na stranicu u Pages panelu i prevući je na mesto u redosledu na kojem želite da se ona nalazi.

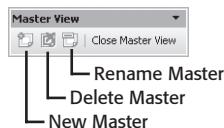
Da biste izbrisali bilo koju stranicu stranicu selektujte je u Pages panelu i pritisnite taster Delete.

Master stranica

Ako kreirate dokument koji se sastoji od više stranica, a sve stranice treba da imaju neke zajedničke elemente (na primer, kao kod memoranduma vaše firme), ne morate da ubacujete ove zajedničke elemente na svaku stranicu posebno. Sve što treba da uradite jeste da kreirate master stranicu i da u nju postavite elemente koji se ponavljaju na pojedinačnim stranicama. To ćete uraditi na sledeći način:

1. Otvorite novi dokument u Draw-u. U liniji menija izaberite komandu View→Master. Otvoriće se Master View linija alatki, a ime stranice u Pages panelu će se promeniti sa Slide 1 na Default.

Slika. Master View linija alatki.

2. Kreirajte master stranicu po želji, to jest ubacite i razmestite na njoj sve one elemente koji će biti zajednički pojedinačnim stranicama dokumenta (slike, tekstove, crteže i tako dalje).

Slika. Primer master stranice.

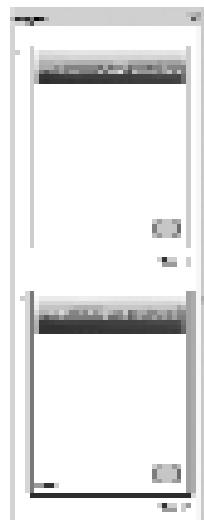

3. Kada ste završili, u Master View liniji alatki kliknite na ikonicu Rename Master. Otvoriće se Rename Slide okvir za dijalog. Upišite u njega ime master stranice. Zatim kliknite na OK.

Slika. Rename Slide okvir za dijalog.

4. U Master View liniji alatki kliknite na dugme Close Master View. Master stranica će biti kreirana i spremna za upotrebu. Od sada, svaki put kada ubacite novu stranicu u dokument pomoću Insert→Slide komande, ona će preuzeti izgled master stranice, to jest u njoj će se nalaziti svi elementi koji se nalaze i na master stranici.

Slika. Novi slajdovi koje ubacujete u dokument imaće izgled master stranice.

U slučaju da master stranicu koju ste upravo kreirali želite da upotrebite i u budućim dokumentima, možete da je snimite kao šablon (Template) na sledeći način:

1. U liniji menija izaberite komandu **File**→**Templates**→**Save**. Otvoriće se **Templates** okvir za dijalog.

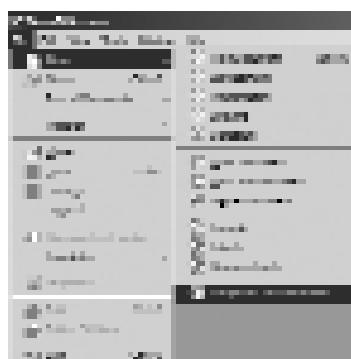

Slika. *Templates* okvir za dijalog.

2. U polje **New template** upišite ime šablona koji ćete kreirati od master stranice.
3. U odeljku **Categories** selektujte **My Templates**.
4. Kliknite na **OK**. Šablon će biti snimljen pod imenom koje ste izabrali i spreman za upotrebu.

Kada budete želeli da kreirate novi dokument od određenog šablona, pratite sledeće korake:

1. U liniji menija izaberite komandu **File**→**New**→**Templates and Documents**. Otvoriće se okvir za dijalog **Templates and Documents**.

Slika. *Otvorite novi dokument od određenog šablona.*

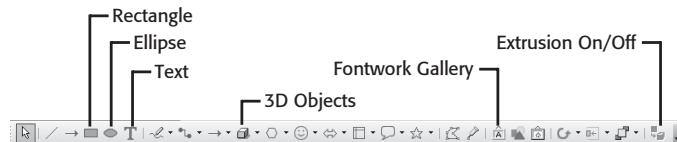
Slika. Templates and Documents okvir za dijalog.

2. Kliknite na Templates ikonicu koja se nalazi duž leve ivice okvira za dijalog.
3. U odeljku Title dvostruko kliknite na My Templates i prikazaće se svi šabloni koje ste vi kreirali.
4. Selektujte šablon koji želite da upotrebite tako što ćete kliknuti na njega. Zatim kliknite na dugme Open.
5. Od izabranog šablonu biće kreiran novi dokument u kojem odmah možete da počnete da radite.

Kreiranje vektorskih grafika

U donjem delu prozora dokumenta nalazi se linija alatki za crtanje pomoću koje možete da kreirate vektorske grafike i upotrebite neke od geometrijskih oblika koji su dostupni. Upotreba ovih alatki je veoma jednostavna. Pogledajmo sada kako ćete, na primer, nacrtati elipsu ili krug:

1. U liniji alatki za crtanje kliknite na alatku Ellipse.

Slika. Linija alatki za crtanje nalazi se pri dnu prozora dokumenta.

2. Postavite cursor u radni prostor na poziciju gde želite da nacrtate elipsu, kliknite i dok držite pritisnut taster miša, povucite.
3. Kada je elipsa odgovarajuće veličine, otpustite taster miša.

Slika. Kreirana vektorska grafika.

NAPOMENA

Da biste kreirali krug, pratite prethodne korake, ali dok povlačite mišem, držite pritisnut taster Shift.

Na isti ovaj način možete da nacrtate bilo koji oblik, samo izaberite odgovarajuću alatku. Da biste proporcionalno nacrtali bilo koji oblik, ne zaboravite da držite pritisnut taster Shift dok ga izvlačite.

3D Objekti

Svaku vektorskiju grafiku koju kreirate u Drawu možete da pretvorite u trodimenzionalni objekat. Da biste 2D objekat pretvorili u 3D objekat, pratite sledeće korake:

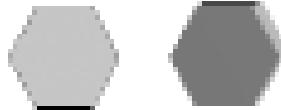
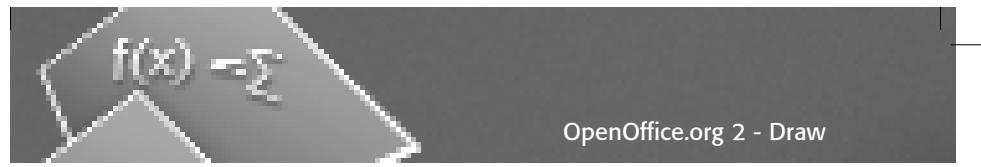
1. Kliknite na bilo koju vektorskiju grafiku da biste je selektovали.
2. U liniji menija izaberite komandu **Modify**→**Convert**→**To 3D**. Izabrana vektorska grafika će automatski biti pretvorena u trodimenzionalni objekat. Međutim, sem rotiranja i iskošavanja, vi ništa drugo nećete moći da uradite sa ovim 3D objektom.

Slika. Objekat koji je konvertovan u 3D.

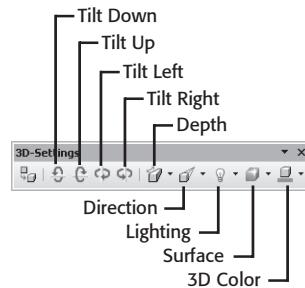
Da biste kreirali 3D objekat i sami podesili sve njegove opcije, uradite sledeće:

1. Kliknite na bilo koju vektorskiju grafiku da biste je selektovали.
2. U liniji alatki za crtanje kliknite na ikonicu Extrusion On/Off.

Slika. Vektorska grafika konvertovana u 3D pomoću Extrusion alatke.

3. Vektorska grafika će se istog trenutka promeniti u 3D objekat. Istovremeno će se otvoriti 3D Settings linija alatki (ako se ne otvori, u liniji menja izaberite komandu View→Toolbars→3D Settings).

Slika. 3D Settings linija alatki.

4. Pomoću alatki u 3D Settings liniji alatki podešite parametre 3D objekta:
 - Tilt Down - Svakim klikom na ovu alatku, 3D objekat će se rotirati prema dole.
 - Tilt Up - Svakim klikom na ovu alatku, 3D objekat će se rotirati prema gore.
 - Tilt Left - Svakim klikom na ovu alatku, 3D objekat će se rotirati u levo.
 - Tilt Right - Svakim klikom na ovu alatku, 3D objekat će se rotirati u desno.
 - Depth - Kliknite na ovu ikonicu da biste otvorili padajući meni pomoću kojeg možete da definisate dubinu 3D objekta.
 - Direction - Kliknite na ovu ikonicu i otvorice se prozor pomoću kojeg možete da odredite pravac 3D objekta.
 - Lighting - Pomoću ove opcije odredite pravac i jačinu osvetljenja koje pada na 3D objekat.

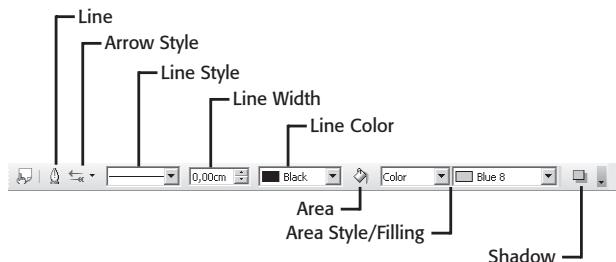

- Surface - Ova opcija vam omogućava da izaberete vrstu površine 3D objekta (Wire Frame (žičani model), Matt (mat boja), Plastic (plastika) i Metal (metal)).
- 3D Color - U ovom Color Pickeru izaberite boju za 3D efekat.

Vaš 3D objekat je kreiran. Naravno, karakteristike okvirne linije (konture) i ispune 3D objekta možete da podesite preko Line and Filling linije alatki (koja je opisana u sledećim odeljcima).

Formatiranje objekta

Da biste formatirali objekat koji ste nacrtali, upotrebite Line and Filling liniju alatki. Ovde ćete naći sledeće opcije za formatiranje:

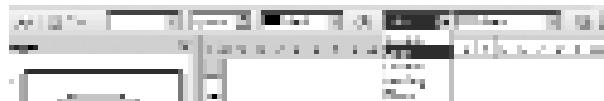
Slika. Line and Filling linija alatki.

- Line - Kliknite na ikonicu Line i otvorite se okvir za dijalog Line gde možete da kreirate sopstvene stilove konturne linije objekta. (Ovaj okvir za dijalog opisaćemo u sledećem odeljku "Kreiranje sopstvenih stilova linija").
- Arrow style - Kliknite na ovu ikonicu i otvorite se prozor sa različitim stilovima glava strelica. Ovu opciju koristite samo ako želite da na kraj linije postavite strelicu.
- Line style - U ovom padajućem meniju možete da izaberete jedan od predefinisanih stilova linija za konturnu liniju.
- Line Width - U ovo polje upišite željenu debljinu linije u centimetrima.
- Line Color - Boju konturne linije izaberite u ovom padajućem meniju.
- Area - Kliknite na ikonicu Area i otvorite se okvir za dijalog Area gde možete da kreirate sopstvene ispune za objekat. (Ovaj okvir za dijalog opisaćemo u sledećem odeljku "Kreiranje sopstvenih ispuna").

Slika. Area okvir za dijalog.

- Area Style / Filling - U prvom padajućem meniju imate nekoliko opcija. U zavisnosti od toga koju opciju izaberete u njemu, menjajuće se opcije u drugom padajućem meniju. Dostupne su vam sledeće opcije:

Slika. Izaberite opciju u padajućem meniju Area Style/Filling.

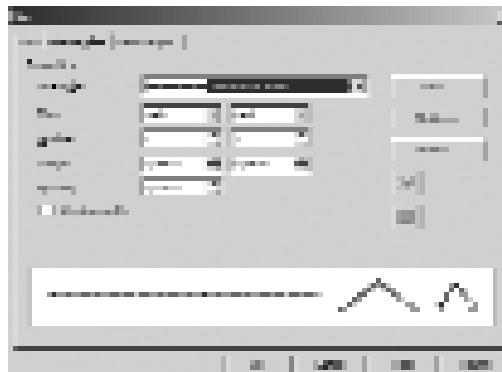
- a.** Invisible - Izaberite ovu opciju ako želite da selektovani objekat bude providan, odnosno bez boje ispune.
 - b.** Color - Ako objekat želite da ispunite nekom bojom, izaberite ovu opciju, a u drugom padajućem meniju izaberite boju koju želite.
 - c.** Gradient - U slučaju da želite da objekat ispunite gradijentnom ispunom, izaberite ovu opciju, a u drugom padajućem meniju izaberite gradijent koji želite.
 - d.** Hatching - Objekat možete da ispunite i šrafurom, a za to je potrebno da izaberete opciju Hatching, a zatim, naravno, u drugom padajućem meniju izaberite željenu šrafuru.
 - e.** Bitmap - Ovu opciju izaberite ako objekat želite da ispunite teksturom.
 - Shadow - Kliknite na ovu ikonicu da biste objektu dodali senku.

Kreiranje sopstvenih stilova linija

Vi možete da kreirate i sopstvene stilove linija ako niste zadovoljni izborom koji imate. Da biste definisali sopstveni stil linije, kliknite na ikonicu Line u Line and Filling linijski alatki. Otvoriće se Line okvir za dijalog pomoću kojeg možete da kreirate sopstvene konturne linije. To će uraditi na sledeći način:

1. U Line okviru za dijalog izaberite karticu Line Styles.

Slika. Line Styles kartica Line okvira za dijalog.

2. U padajućem meniju Line style izaberite stil linije koji želite da modifikujete. Zatim kliknite na dugme Add i u rezultirajućem okviru za dijalog upišite ime za stil linije koji će da kreirate. Nakon toga kliknite na OK.
3. U Type padajućim menijima izaberite da li da konturna linija bude tačkasta (Dot), isprekidana (Dash) ili kombinovana, to jest tačkasta i isprekidana.
4. U Number polja upišite broj tačaka odnosno crtica (Number polja se odnose na opcije koju ste izabrali u Type padajućim menijima iznad) za konturnu liniju.
5. U Length polja upišite dužinu tačkica ili crtica (takođe se odnose na opcije koje ste izabrali u Type padajućim menijima iznad).
6. U polju Spacing odredite razmak između segmenata linije.
7. Kada ste podešili opcije po želji, kliknite na Modify da biste modifikovali stil linije koji ste izabrali u Line style padajućem meniju.

Sada možete stil linije koji ste definisali da upotrebite za konturnu liniju bilo kog objekta.

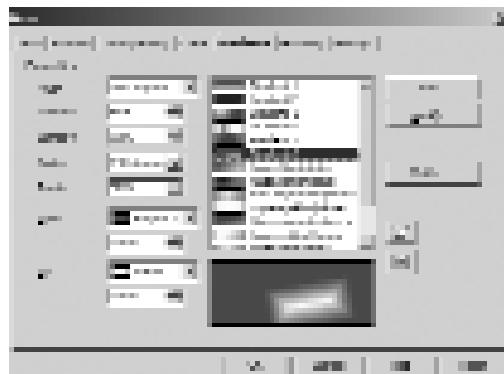

Kreiranje sopstvenih ispuna

Gradijentna ispuna

Ako vam se ne dopada nijedna od predefinisanih ispuna, možete da kreirate sopstvene ispune. U Line and Filling liniji alatki kliknite na ikonicu Area. Otvoriće se okvir za dijalog Area. Pratite sledeće korake da biste kreirali sopstvenu gradijentnu ispunu:

1. U Area okviru za dijalog izaberite karticu Gradients.

Slika. Gradients kartica Area okvira za dijalog.

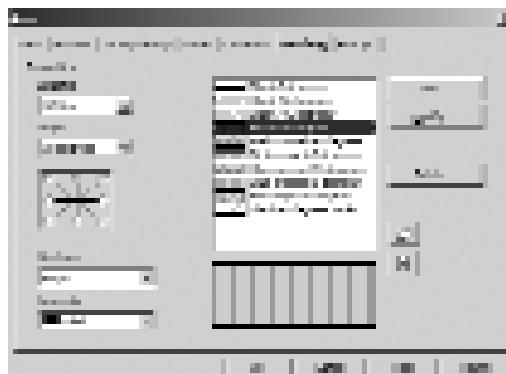
2. Kliknite u listi na gradijent od kojeg ćete napraviti novi gradijent. Zatim kliknite na dugme Add i u rezultirajućem okviru za dijalog upišite ime za gradijent koji kreirate.
3. U padajućem meniju Type izaberite vrstu gradijenta koji želite da kreirate (Linear, Axial, Radial, Ellipsoid, Square, Rectangular). Ako niste sigurni kako izgleda odredena vrsta gradijenta, selektujte je, a zatim u prikazu ispod liste gradijenata možete da je vidite.
4. U poljima Center X i Center Y podesite centar X odnosno Y ose gradijentne ispune.
5. U polju Angle definišite ugao gradijentne ispune.
6. U polju Border podesite oštrinu ivice gradijentne ispune.
7. U padajućem meniju From izaberite početnu boju gradijenta, a u polju ispod odredite procenat izabrane boje (nijansu). Isto to ponovite u padajućem meniju To za završnu boju gradijenta.
8. Kliknite na dugme Modify i vaš novi gradijent je spreman za ispunjavanje objekata.

Ispuna sa šrafurom

Objekat možete da ispunite i šrafurama. U slučaju da vam se ne dopada nijedna od predefinisanih šrafura, možete da kreirajte sopstvenu. Uradicete to na sledeći način:

1. U Area okviru za dijalog izaberite karticu Hatching.

Slika. Hatching kartica Area okvira za dijalog.

2. Kliknite u listi na šrafuru koja će vam poslužiti kao osnova za kreiranje nove šrafure. Zatim kliknite na dugme Add i u rezultirajućem okviru za dijalog upišite ime za šrafuru koju kreirate.
3. U polju Spacing odredite razmak između linija šrafure.
4. U polje Angle upišite ugao pod kojim će stajati linije u šrafuri.
5. U padajućem meniju Line type izaberite vrstu linija (Single, Crossed, Triple).
6. Konačno, u padajućem meniju Color izaberite boju za linije šrafure.
7. Kliknite na dugme Modify i šrafura je spremna za ispunjavanje objekata.

Zamena boja u fotografijama

U bitmapiranim slikama (fotografijama) koje ste ubacili u dokument, možete da zamenite određene boje. To ćete uraditi na sledeći način:

1. Selektujte sliku koju ste ubacili u dokument tako što ćete kliknuti na nju. Ona mora da bude u bitmapiranom formatu (BMP, GIF, JPG ili PNG).

2. U liniji menija izaberite komandu Tools → Eyedropper. Otvoriće se okvir za dijalog Eyedropper.

Slika. Eyedropper okvir za dijalog.

3. U ovom okviru za dijalog kliknite na ikonicu Eyedropper, a zatim na slici kliknite na boju koju želite da zamenite. Boja će se pojaviti u prvom polju Source color kolone. Polje za potvrđivanje ispred izabrane boje biće potvrđeno.
4. U prvom polju Replace With kolone izaberite boju kojom želite da zamenite izabranu boju.
5. Ako želite da zamenite još neku boju, potvrdite polje za potvrđivanje ispred ostalih polja Source color kolone, a onda ponovite korake 3 i 4.
6. Kada ste odredili sve boje koje želite da zamenite i boje koje će ih zameniti (najviše možete da zamenite četiri boje), kliknite na dugme Replace.

Na slici ćete videti da su boje zamenjene.

NAPOMENA

Pazite, sve instance izabrane boje će biti zamenjene na slici.

Dupliranje objekata

Možete da duplirate objekat u jedan ili više kopija koje mogu da budu identične ili mogu da se razlikuju po veličini, boji, orientaciji i lokaciji. Prikazaćemo sada na jednom primeru kako se objekat duplira:

1. U liniji alatki za crtanje izaberite Rectangle alatku. Kliknite na radni prostor dokumenta i, dok držite pritisnut taster miša, povucite da biste nacrtali jedan pravougaonik. Kada je pravougaonik odgovarajuće veličine, otpustite taster miša.
2. Pravougaonik će automatski biti selektovan. Ako ste ga kojim slučajem deselektovali, kliknite na njega da biste ga selektovali.

Zatim u liniji menja izaberite komandu Edit→Duplicate. Otvoriće se Duplicate okvir za dijalog.

Slika. Duplicate okvir za dijalog.

3. U polje Number of copies upišite broj željenih kopija selektovanog objekta.
4. U polje X axis upišite kolika želite da bude vertikalna udaljenost između duplikata. U polje Y axis upišite kolika želite da bude horizontalna udaljenost između duplikata.
5. Ako želite da duplikati budu manji od originala, u polja Width i Height upišite negativnu vrednost za koju će se svaka kopija smanjiti od prethodne. Ako želite da se kopije povećavaju, upišite pozitivnu vrednost, a ako želite da kopije budu identične originalima, nemojte ništa da upisujete u ova polja.
6. Da biste definisali prelaze boja za kopije objekata, selektujte različite boje u poljima Start i End. Start boja je boja koja će biti primenjena na objekat koji duplirate.
7. Kliknite na OK da biste kreirali duplike.

Slika. Pravougaonik i njegovi duplikati koji se smanjuju.

Grupisanje objekata

Ako ste u dokumentu kreirali više objekata, možete da ih grupišete kako biste mogli zajedno da ih pomerate i modifikujete, to jest ako želite da se grupisani objekti ponašaju kao jedan objekat.

Da biste grupisali objekte, selektujte ih, a zatim u liniji menija izaberite komandu **Modify**→**Group**.

NAPOMENA

Da biste selektovали više objekata, selektujte prvi objekat, a zatim dok držite pritisnut taster Shift, kliknite na svaki od objekata koji želite da selektujete.

Selektovanje objekata u grupi

Grupisali ste objekte u dokumentu, a želite biste da jednom od njih promenite, na primer, boju ispune? Ne treba da razgrupišete objekte da biste to uradili. Sve što treba da uradite je da dvostruko kliknete na grupu objekata i tada ćete moći da selektujete individualne objekte koji se u njoj nalaze. Uradite promene koje želite na pojedinačnim objektima, a zatim dvostruko kliknite izvan grupe da biste izašli iz grupe objekata.

Kombinovanje objekata

Objekte u dokumentu možete i da kombinujete u jedan novi složeni objekat. Kombinovani objekti se ponašaju kao grupisani objekti, ali sa tom razlikom što ne možete da pristupite grupi i da editujete pojedinačne objekte. Isto tako kombinovani objekti preuzimaju parametre objekta koji je krajnji donji u redosledu objekata. Ako se kombinovani objekti preklapaju, na mestima na kojima se preklapaju nastaje rupe.

Da biste kombinovali dva ili više objekta, treba da ih selektujete, a zatim u liniji menija izaberite komandu **Modify**→**Combine**. Istog trenutka od selektovanih objekata nastaje novi, kombinovani objekat.

Kreiranje novih oblika

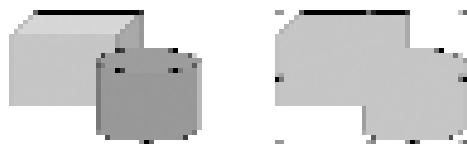
U Drawu možete putem spajanja, oduzimanja ili presecanja različitih jednostavnih geometrijskih oblika da konstruišete nove, složene oblike, to jest objekte. Koliko će ovi novi objekti biti složeni zavisi samo od vas i vaše maštete.

Da biste izveli tri navedene operacije, upotrebite komande **Merge**, **Subtract** i **Intersect** koje se nalaze u **Modify**→**Shapes** padajućem meniju. Isto kao i kod kombinovanih objekata, novokonstruisani oblici preuzimaju karakteristike krajnjeg donjeg objekta u redosledu. Pratite sledeće korake:

1. Selektujte dva ili više objekta od kojih želite da konstruišete novi oblik.

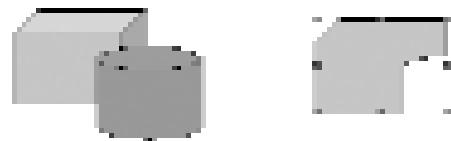

2. U liniji menija izaberite Modify → Shapes, a zatim izaberite jednu od sledećih komandi:
- Merge - Pomoću ove komande dodaćete područje selektovanih objekata krajnjem donjem selektovanom objektu.

Slika. Novi objekat je kreiran spajanjem područja selektovanih objekata.

- Subtract - Ovu komandu izaberite ako želite da od krajnjeg donjem selektovanog objekta oduzmete područja selektovanih objekata koji se nalaze iznad njega.

Slika. Od donjeg selektovanog objekta oduzeto je područje objekta koji se nalazi iznad njega.

- Intersect - Ako izaberete ovu komandu, područja koja se nalaze u preseku selektovanih objekata postaće novi oblik, a područja objekata izvan preseka će biti izbrisana.

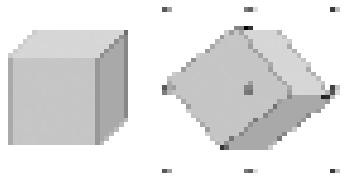
Slika. Novi objekat predstavlja presek dva objekta.

Rotiranje i iskošavanje objekata

Objekat možete da rotirate oko njegove centralne tačke ili tačke koju ste sami odredili. To ćete uraditi na sledeći način:

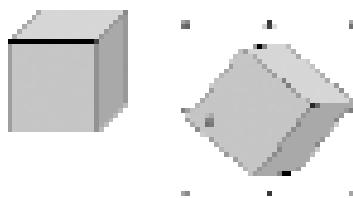
1. Selektujte objekat.
2. U liniji menija izaberite komandu **Modify→Rotate**.
3. Kliknite na jednu od ugaonih ručica objekta i povucite da biste ga rotirali po želji.

Slika. Objekat je rotiran oko centralne tačke, koja se po standardnom podešavanju nalazi u centru objekta.

4. Kliknite na bilo koju ručicu osim ugaonih i povucite da biste iskosili objekat.

Centralnu tačku oko koje se objekat trenutno rotira možete da pomerite na bilo koju poziciju tako što ćete kliknuti na nju i prevući je na željeno mesto. Tada će se objekat rotirati oko te tačke.

Slika. Objektu desno je pomerena centralna tačka oko koje se objekat rotira.

Definisanje redosleda objekata

Kada kreirate novi objekat u dokumentu, on će biti postavljen na prethodni objekat. Nemojte da brinete o ovom redosledu objekata pošto možete da ga promenite kad god to poželite. Evo kako se to radi:

1. Kliknite na objekat čiji redosled želite da promenite.

2. U liniji menija izaberite komandu **Modify**→**Arrange**. Zatim iz podmenija izaberite jednu od sledećih komandi:
- Bring to Front - Postavlja selektovani objekat iznad svih drugih objekata.
 - Bring Forward - Postavlja selektovani objekat za jedno mesto napred u redosledu objekata.

Slika. Izaberite komandu u **Modify**→**Arrange** meniju.

- Send Backward - Postavlja selektovani objekat za jedno mesto unazad u redosledu objekata.
- Send to Back - Postavlja selektovani objekat iza svih drugih objekata.

Na ovaj način možete da definisete redosled svih objekata u dokumentu.

Poravnanje i rasporedjivanje objekata

Jedna od funkcija koja će vam često biti potrebna jeste funkcija za poravnanje objekata. Ako budete želeli da poravnate određene objekte na stranici ili da ih distribuirate (rasporedite) na određeni način, funkcije Alignment i Distribution će vam biti od velike pomoći. Da biste poravnali objekte, pratite sledeće korake:

1. Selektujte jedan objekat da biste ga poravnali u odnosu na stranicu ili selektujte više objekata da biste ih međusobno poravnali.
2. U liniji menija izaberite komandu **Modify**→**Alignment**. Zatim iz podmenija selektujte jednu od opcija za poravnanje.

Slika. Izaberite komandu *Modify*→*Alignment* a zatim selektujte jednu od opcija za poravnanje.

- Left - Da biste selektovane objekte poravnali po levim ivicama.
- Centered - Da biste selektovane objekte vertikalno centrirali.
- Right - Da biste selektovane objekte poravnali po desnim ivicama.
- Top - Da biste poravnali gornje ivice selektovanih objekata.
- Center - Da biste selektovane objekte centrirali horizontalno.
- Bottom - Da biste poravnali donje ivice selektovanih objekata.

Da biste podesili vertikalnu i horizontalnu udaljenost između selektovanih objekata, to jest da biste ih rasporedili na odgovarajući način, pratite sledeće korake:

1. Selektujte objekte koje želite da rasporedite na određeni način.
2. U liniji menija izaberite komandu *Modify*→*Distribution*. Otvoriće se Distribution okvir za dijalog u kojem možete da izaberete kriterijume za horizontalnu odnosno vertikalnu distribuciju selektovanih objekata.

Područje Horizontal sadrži sledeće opcije:

- Left - Izaberite ovu opciju da biste leve ivice selektovanih objekata rasporedili na podjednakim horizontalnim rastojanjima.
- Center - Izaberite ovu opciju da biste središnje tačke selektovanih objekata rasporedili na podjednakim horizontalnim rastojanjima.
- Spacing - Izaberite ovu opciju da biste tako rasporedili selektovane objekte da između njih postoji podjednaki horizontalni razmak.
- Right - Izaberite ovu opciju da biste desne ivice selektovanih objekata rasporedili na podjednakim horizontalnim rastojanjima.

Slika. Distribution okvir za dijalog.

Područje Vertical sadrži sledeće opcije:

- Top - Izaberite ovu opciju da biste gornje ivice selektovanih objekata rasporedili na podjednakim vertikalnim rastojanjima.
- Center - Izaberite ovu opciju da biste središnje tačke selektovanih objekata rasporedili na podjednakim vertikalnim rastojanjima.
- Spacing - Izaberite ovu opciju da biste tako rasporedili selektovane objekte da između njih postoji podjednaki vertikalni razmak.
- Bottom - Izaberite ovu opciju da biste donje ivice selektovanih objekata rasporedili na podjednakim vertikalnim rastojanjima.

Cross-Fading komanda

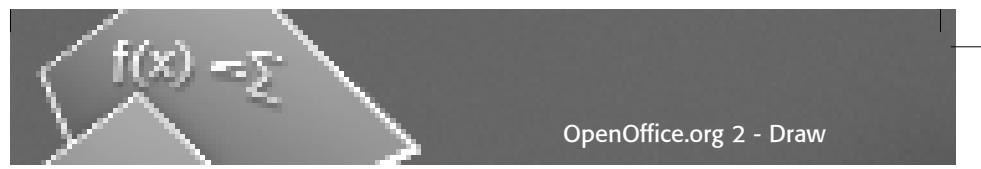
Cross-Fading komanda kreira prelazne oblike između dva selektovana oblika i raspoređuje ih na podjednakim rastojanjima između njih. Da biste upotrebili ovu komandu, pratite sledeće korake:

1. Nacrtajte dva oblika po želji.
2. Dok držite pritisnut taster Shift, kliknite na oba oblika da biste ih selektovali.

Slika. Dva objekta kojima ćemo da kreiramo prelazne oblike.

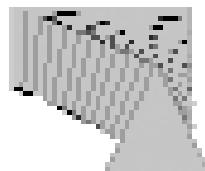
3. U liniji menija izaberite komandu Edit→Cross-fading. Otvoriće se Cross-fading okvir za dijalog.

Slika. Cross-fading okvir za dijalog.

4. U polje Increments upišite broj objekata koji će biti kreiran između početnog i završnog objekta. Zatim kliknite na OK.

U dokumentu će se pojaviti onoliko novih objekata između dva originalna objekta koliko ste specifikovali u Increments polju. Svi ovi objekti biće deo jedne grupe i preuzeće karakteristike originalnih objekata. Možete da editujete pojedinačne objekte u ovoj grupi tako što ćete kliknuti na objekat dok držite pritisnut funkcionalni taster F3. Uradite željene promene na objektu, a zatim pritisnite Ctrl+F3 da biste izašli iz grupe objekata.

Slika. Kreirani su prelazni oblici.

